

Etelä-Pohjanmaan Ilmailupäivät 17-18. 9. 27.

Kevättalvella luutn. *Malinen* Caudronillaan oli käväissyt näyttämässä lapualaisille „taivaan merkkejä” — niitä oli kerääntynyt katselemaan kansaa kuudesta pitäjistä — ja Lapuan päivillä heinäkuussa pistäytyivät luutn. *Huhtinen* ja vääp. *Kankkunen* yksipaikkaisilla „ranskalaisella visiitillä”, mutta nämä pari käyntiä jo riittivät osoittamaan etelä-pohjalaisille, että taivaskin kuuluu suomalaisille ja että pyykki, jonka pysyttämiseksi jokainen Etelä-Pohjanmaan mies on vannoutunut, on nostettava pilviin asti, jotta se pysyisi. Samoilla Lapuan päivillä, 10 vuotta kuuluisista Lapuan päivistä 1917, joilta vapaustaistelun kipuna roihuna lehahti yli koko maakunnan, päätettiin tuon pyykin nostamiseksi perustaa *Etelä-Pohjanmaan Ilmapuolustusyhdistys*. Maakunnan nuorimman pojan ristiäiset päätettiin samalla pitää Kauhavalla syyskuussa, pitopaikkana Kauhavan siihen mennessä tasaiseksi siloiteltu lentokenttä, kummeiksi päätettiin kutsua koko Etelä-Pohjanmaan kansa ja vieraiksi Suomen lentäjät.

Juhlien aattona saapuivat lentokoneet Utista ja kolme linnuista kierteli perjantaina naapuripitäjien yllä viimeisiä pito- viestejä viemässä. Lisäksi saapui Helsingistä Lappajärvelle, 30 km. Kauhavalta, kolme vesitasoa, kaksi armeijan — toisessa Ilmailuvoimien komentaja — ja yksi Aero-yhtiön matkustajakone mukanaan Suomen Ilmapuolustusliiton Pää, joten ristiäisissä oli saapuvilla kaikkiaan seitsemän lentokonetta: kolme Martinsydeä, yksi Aero, yksi Hansa ja kaksi erimallista Junkersia, syntyisin neljästä eri maasta. Juhlista olisikin tullut kaikinpuolin vallan suurenmoiset, ellei ilmojen haltija juuri molemmiksi juhlapäiviksi olisi lähettänyt mitä kurjimman ja koleimman sade- ja myrskysään — ehkäpä ikäänkuin koetteeksi siitä, oliko innostus vain kauniilla säällä ja myötätuulessa pysyvää. Olihan todella varsin uhkarohkeata järjestää ilmailupäivät, joiden menestyminen ylimalkaan kokonaan on riippuvainen säästä, syyskuuksi, mutta pohjalaiset eivät halunneet ristissä käsin jäädä odottelemaan kaunista säätä ja kesää, vaan tahtoivat kaiken uhalla takoa heti — oli sitten rauta kuuma tai kylmä, sää poutainen tai kolea. Sannottakoon heti alkajaisiksi, että Etelä-Pohjanmaan Ilmapuolustusyhdistyksen isät hyvin tiesivät mitä tekivät, sillä rauta tuli taotuksi ja ristiäiset komeasti vietetyiksi luonnon vihaisesta vastustuksesta huolimatta. Tuhansin ja taas tuhansin oli kansaa saapunut kaikilta Etelä-Pohjanmaan ääriiltä, täytäten sunnuntaina lentokentän kalliomäen ja molempina iltoina nuorisoseuratalon vanhan ja uuden salin, ja Lappajärvelle oli molempina päivinä todellinen kansainvaellus autoin.

Eikä luultavasti kukaan tuntenut pettyneensä siihen, mitä sai nähdä ja kuulla, ei ainakaan siltä kuulostanut. Koko se aerobatiohjelma, mikä pilvien mataluuden takia yleensä oli esitettävissä, esitettiin. „Kaikki onnistui aivan erinomaisesti ja lentäjät saivat yleisön jakamattoman suosion osakseen. Eläköön-huudoin heidät otettiin vastaan koneitten jälleen palatessa maanpinnalle. Koko näytös osoitti, että sotilasilmailumme on erittäin korkealla tasolla ja näytti, mitä taito, rohkeus ja sisu yhdessä kykenevät saamaan aikaan”, lausuu Ilkassa lehden erikoiskirjeenvaihtaja. Tuskinpa koskaan ennen lentäjät — luutnantit *Harju-Jeanty* ja *Malinen* sekä vää-

pelit *Heiskala* ja *Salonen* — ovat tunteneet katsojajoukkojen niin kiinteästi ja välittömästi olevan hengessä heidän mukanaan ja heidän tekojaan ihailevan, kuin nyt Kauhavalla. Luutnantti *Harju-Jeantin* noustessa laskuvarjopakkoineen ilmaan kohosi jännitys kansanpaljoudessa huippuunsa: lentokone liitelee kentän laidalle kokoontuneen monituhatpäisen joukon päällä, tekee kierroksen, toisen, kolmannen, nousee, laskee — joko hyppää? — ei vielä — nyt! — ei sittenkään, mutta nyt, musta piste vierähtää ulos koneesta, syöksyy maata kohden — tuntee, kuinka tuhansien hengitys salpautuu yhteen ajatukseen: „varjo ei varmasti avaudu!”, kun samassa valkea kangas levähtää auki, muutama kymmenen metriä maanpinnasta, ja hyppääjä laskeutuu varmasti maan kamaralle. Jännitys laukee eläköönhuutoon ja auton saapessa hyppääjän keralla raastetaan hänet autosta ja kannetaan riemusaatossa väkijoukon keskelle.

Suurta riemua herättivät myöskin maakunnan omien miesten lennätukset. Ensimmäisenä „nostettiin ilmaan” lentokentän tasoitustyön suorittaja, aktivisti, jääkäriväriväri, etappimies ja shpalernajalainen, lapualainen maanviljelijä *Viktori Kosola*, jonka majuri *Snellman* koneellaan pyöräytti Lapualla „katsomassa, oliko Kosolan talo vanhassa paikassa” samalla kiepauttaen Kosolan-Vikkiä muutamissa silmukoissa, „kuoppauksissa”, joiksi etelä-pohjalaiset loopingin ristivät. — Varsinaiset matkustajalennätukset Lappajärvellä Aero-yhtiön K-SALDilla sensijaan epäonnistuiivat lauantaina kokonaan, tuottaen sadelle lentohalukkaille katkeraa pettymystä; kova, maanpäällisen tuulen nostama aallokko sekä kivikkoinen, sopimaton ranta tekivät ilmaan nousun ja laskun kellukkeille liian vaaralliseksi, joten nousut täytyi vastoin ohjelmaa kokonaan keskeyttää siksi päiväksi. Sunnuntaiksi löytyi suojaista, hyvärintainen lahdelma, ja silloin päästiin lentämään, mutta lentohalunsa sai tyydytyksi kuitenkin vain pieni murto-osa kaikista halukkaista.

Molemmissa iltamissa — ajatelkaahan: kahtena perättäisenä iltana salit täpösentäynnä yleisöä — selostivat ilmailu- ja ilmapuolustuskysymystä suullisesti Suomen Ilmapuolustusliiton puheenjohtaja kauppaneuvos *Hohenthal* ja Ilmailuvoimien Komentaja everstiluutn. *Vuori* voimakkain ja sattuvain sanoin. Eivätkä he puhuneet kuuroille korville.

Sunnuntaina päivällä pidettiin Etelä-Pohjanmaan Ilmapuolustusyhdistyksen varsinaisen perustava kokous, säännöt hyväksyttiin ja johtokunta valittiin — siihen tuli kaksitoista maakunnan napamiestä. Mikäli kuuluu ja arvata saattaa, tulee tästä yhdistyksestä laatuaan kaikkein elinvoimaisimpia: jokaiseen pitäjään erikoiset asiamiehet, laajasuuntainen jäsenkeräys, joka jo ennen tätä perustavaa kokousta on tuottanut yllättävän paljo jäseniä, luultavasti enemmän, kuin mitä monessa vanhemmassa yhdistyksessä nyt on. Ja ensi kesäksi, jolloin Kauhavan lentokenttä on lopullisesti valmistunut ja jolloin sen vihkiäiset pidettäneen, suunnitellaan nyt jo uusia ilmailupäiviä, ensimmäisiä vielä ehommat; sääkin hankitaan siihen mennessä kunnollinen.

Etelä-pohjalaiset tavallisesti pitävät, minkä lupaavat!